

Notas sur le historia de Espania e le litteratura espaniol

Harleigh Kyson Jr.

Notas sur le historia de Espania e le litteratura espaniol

per Harleigh Kyson Jr., SUA

Composition: Thomas Breinstrup

Publicate: februario 2021

© 2008-2021 Harleigh Kyson Jr. e Union Mundial pro

Interlingua

Tote derechos reservate. Iste texto es facite disponibile pro uso non-commercial solmente. Tote formas de re-vendita o re-distribution electronic o imprimite es prohibite sin permission in scripto. Nulle parte de iste publication pote assi esser reproducite, copiate, conservate in un systema de cercar o transmittite in ulle forma o per ulle methodo: graphic, electronic, mechanic, photographic, registrate sur disco o cassetta, transferite a bases de datos o in altere maniera sin permission in scripto. Es permittite citar in recensiones con indication del fonte.

Bibliotheca electronic in interlingua

www.interlingua.com

Le Bibliotheca electronic in interlingua es un collection de eLibros, redigite e publicate per le Union Mundial pro Interlingua (UMI), www.interlingua.com

Espania contemporanee, un mixtura de diverse populos

Espania contemporanee es le producto del diverse populos que lo invadeva, portante con se lor proprie linguas, costumes, e characteristics.

Le iberos es le prime populo sur le qual il ha informationes, ben que on non sape multo sur su historia. Illes esseva de origine mediterranee, e illes se extendeva trans tote le region sudoriental de Espania.

Le celtas, de origine centroeuropee, entrava a in le peninsula per le nord circa le annos 1000 a.e.c. (ante le era commun). Le iberos esseva homines basse e brunette; del altere parte le celtas esseva blonde e plus alte. Del union del duo racias se forma le racia celtibere.

Intertanto le phenicianos, grande navigantes e commerciantes del nord de Africa, establiva colonias in le sud del peninsula. Illes esseva un populo de un cultura avantiata que introduceva in Espania le arte de scriber, le uso de numismas, e le arte de travaliar le metallos. Le phenicianos fundava multe centros commercial, inter illos Cádiz e Málaga.

In le septime seculo a.e.c. le grecos, un altere populo de commerciantes, establiva alicun colonias in le costa oriental e introduceva le cultivation de uvas e de olivos.

Le cartaginenses entrava a in le peninsula in le sexte

seculo a.e.c. pro adjuvar le phenicianos in lor guerras contra le celtiberos, les vinceva, e sasiva le controlo de un grande parte del peninsula. Tunc veniva logicamente le confrontation con le altere potentia maritime del Mediterraneo, Roma.

Le celtiberos luctava tanto contra le cartaginenses como contra le romanos. Jelose de lor independentia, illes preferiva morir ante capitular se. Un exemplo de lor heroismo esseva le assedio de Sagundo (219 a.e.c.), que durava nove menses. Quando le cartaginenses, sub le commando de Hannibal, lor general famose, entrava finalmente a in le citate, illes non trovava plus que le morte e ruinas.

Le legiones roman finalmente vinceva le le cartaginenses in le anno 202 a.e.c. in le Guerras Punic. Roma tunc poteva dedicar se al conquista del peninsula, cuje habitantes, non-obstante, offereva resistentia dur al romanos. Le assedio de Numancia (133 a.e.c.), que durava plus que dece e cinque menses, esseva un altere exemplo del heroismo espaniol.

Le romanos remaneva in Espania alcun sex seculos, e ille epocha es sin dubita un del plus significative in le formation del cultura hispanic. Le lingua del romanos es le base del espaniol contemporanee.

Illes anque portava al peninsula iberic un systema de leges magnific, lor structura economic e social e multe obras public e un systema de camminos, pontes e aqueductos.

Illes fundava citates e construeva scholas, theatros, e amphitheatros. Le christianitate, que habeva nascite intra le frontieras del imperio roman, se converteva in un del fortias permanente del societate hispanoroman.

Verso le quinte seculo e.c. (del era christian), nonobstante, Roma se trovava jam in un stato de decadentia. Le visigothos, un ex le tribos germanic del nord, invadeva Espania, terminava le domination roman, e establiva lor governmento in Toledo.

Ma in despecto del domination del visigothos, que durava quasi quatro seculos, le grande influenza roman continuava in le peninsula. Le gothos adoptava le lingua e le leges e costumes hispanoroman.

Le catholicismo triumphava definitivemente in Espania, e le ecclesia eventualmente acquireva enorme potentia al latere del reges feudal.

5**Le musulmanes e le Reconquesta**

Le musulmanes (arabes, mauros, e berberes) comenciava a entrar per le sud in le annos 711 (septe centos dece-un). In le battalia de Guadalete illes vinceva le soldatos del rege Rodrigo, le ultime rege del visigothos.

Le mauros eventualmente poteva dominar tote le peninsula, con le exception de alicun regiones del nord. In le annos 718 (septe centos dece-octo) Pelayo, con un parve

armea de visigothos, vinceva le mauros in Covadonga (Asturias). Assi comenciava le Reconquesta, un lucta constante inter mauros e christianos que durava quasi octo seculos, usque 1492 (mille quatro centos novanta-duo).

Gratias in parte al influentia arabe, Espania eventualmente deveniva le pais le plus avantiate e le plus cultivate de tote Europa. Le mauros portava lor architectura, lor arte, e lor systemas de irrigation, le quales se usa mesmo nunc. De omne partes de Europa arrivava studentes a Cordoba (le capital del mauros) pro studiar mathematicas, scientias, e medicina.

Le rege christian de León, Alfonso X, cognoscite como le Sage, reuniva in su corte multe sages, inter le quales il habeva arabes, christianos, e judeos. Illac illes studiava e inseniava, e a illes on debe multo de lo que hodie nos sape del Espania medieval.

Durante le tres prime seculos del domination del mauros, le espanioles viveva, per le major parte, in pace. Ma plus tarde arrivava altere invasores del nord de Africa, e le reges christian comenciava a unir se pro reconquirer lor terras.

Le Cid Campeador, Rodrigo Díaz de Vivar, viveva in le dece-prime seculo e se distingueva in le luctas inter mauros e christianos. Ille esseva multo timite per le mauros, qui dava a ille le titulo de El Cid, que significa “senior” in arabe.

In le anno 1094 (mille novanta-quatro) le Cid vinceva le

mauros in Valencia e governava iste citate usque su morte in 1099 (mille novanta-nove). Sur su gestas se scribeva un poema epic, le Poema del Cid, un del obras maestrose del litteratura espaniol.

Le Reconquesta non esseva rapide proque le habitantes del peninsula non esseva unite e pensava in terminos regional, non como un sol nation. In 1469 (mille quatro centos sexanta-nove) Isabel, le princessa de Castilla, se maritava con Fernando, le principe de Aragón.

Plus tarde, quando illa deveniva le regina de Castilla e ille le rege de Aragón, duo del regnos le plus potente del peninsula, le Espania christian esseva unificate pro le prime vice. Del grande imperio arabe, solmente remaneva le regno de Granada, governate per Boabdil, le ultime rege del mauros. Fernando e Isabel, appellate le reges catholic, conquireva Granada in 1492 (mille quatro centos novanta-duo), terminante assi le Reconquesta.

7

Le reges catholic tunc essayava a reunir sub su corona le altere regiones independente. Illes creava le Santa Hermandad (Sancte Fraternitate), un institution con le mission de proteger le population rural, e illes reorganisava le Inquisition, cuje mission esseva mantener le unitate religiose. In 1492 illes expelleva omne le judeos ex Espania.

Le periodo gloriose de Espania post le Reconquista

Sub le regno del reges catholic, Espania deveniva le prime nation de Europa. Il esseva le regina Isabel qui recipeva Christophoro Columbo, un navigante genovese, e le adjuvava in su desiro de de arrivar a Asia per le Atlantico, dante a ille tres naves, le Pinta, Le Niña e le Santa Maria.

Le 3 de agosto de 1492 (mille quatro centos novanta-duo), iste tres naves partiva de Palos, in le sud de Espania. Le 12 de octobre del mesme anno, Columbo e su marineros arrivava a un insula que illes nominava San Salvador (hodie cognoscite per le nomine Watling Island).

Con le discoperta del Nove Mundo comenciava le grande imperio espaniol. Gonzalo Fernández de Córdoba, le “Grande Capitano”, qui habeva acquirite fama durante le guerras contra le mauros, conquireva un grande parte de Italia pro le reges catholic.

Durante le regno de Carlos V (1517-1556), le granfilio del reges catholic, le nation espaniol eventualmente acquireva possessiones in Germania, Austria, Italia, le Paisas Basse, America, le nord de Africa, e le sud del Pacifico. Iste esseva le epocha del grande discopertas e conquistas.

In 1556 (mille cinque centos cinquanta-sex) Carlos V se retirava a un monasterio e passava le poter del stato a su filio, Felipe II, qui regnava usque 1598 (mille cinque centos novanta-octo). Ille esseva un homine intelligente, ma auster

e fanatic. Desde El Escorial (su palatio), ille habeva sonios de terminar le protestantismo e facer eterne le gloria de Espania.

Durante su regno habeva loco le famose battalia de Lepanto contra le turcos, que terminava le poter ottoman in le Mediterraneo. Anque occurreva le major disastro naval suffrite per Espania, le destruction del Armada Invencibile in 1558 (mille cinque centos cinquanta-otto) per Anglaterra, su rival religiose e politic. Iste defaite initiava le decadentia del imperio espaniol.

Espania cade a in le decadentia

Felipe II moriva in 1598 (mille cinque centos novanta-otto) e su successores, Felipe II e tunc Felipe IV, non esseva capace de governar territorios tanto grande. Espania commenciava a suffer defaites e a perder terras. In plus, le dominio del mar jam non pertineva a a Espania ma a Anglaterra.

Ben que le litteratura e le arte continuava lor florescimen-
to, il habeva multe corruption in le affaires del governamen-
to, e le populo suffreva multe miseria. Espania experimenta-
va le ruina economic a causa de su frequente guerras, le
emigration al Nove Mundo, e le expulsion del judeos e del
mauros.

Durante le regno de Carlos II le decadentia del nation

espaniol deveniva quasi complete. Le morte del rege in 1700 (mille septe centos) marca le fin del dynastia del Habsburgos in Espania e le comenciamento del dynastia del Bourbons, que dura usque le epocha moderne.

In 1759 (mille septe centos cinquanta-nove) ascendeva al throno Carlos III, sub cuje regno se nationalisava le inseniamento, se establiva le servicio postal, se faceva multe reformas urban, e se incoragiava le disveloppamento del agricultura, del industria, e del commercio.

Le historia de Espania desde le dece-octave seculos usque le vintesimo seculo

Infelicemente Carlos IV esseva tanto debile que ille disfaceva omne lo que habeva accomplate su patre, Carlos II.

Durante su regno, Napoleon invadeva Espania in 1808 (mille octo centos e octo) e dava le throno de Espania a su fratre José.

Le 2 de maio del mesme anno le citatanos de Madrid se rebellava contra le soldatos francese, e assi comenciava le Guerra de Independentia que durava usque 1813 (mille octo centos dece-tres). Iste guerra ha essite immortalisate in le obras del grande pictor espaniol Francisco Goya.

Con le adjuta de Anglaterra, Espania finalmente poteva expeller le truppas francese de su territorio, e postea le 2 de maio ha essite considerate como le festa national del pais.

Post le defaite del franceses, Fernando VII ganiava le throno Fernando VII, qui esseva un monarcha reactionari qui supprimeva le spirito liberal del pais e governava como rege absolute. Durante su regno, Espania perdeva quasi omne su colonias in le Nove Mundo.

Post le morte de Fernando VII in 1833 (mille octo centos trenta-tres) veniva un serie de guerras civil inter le carlistas traditionalista (partisanos del prince Don Carlos, fratre de Fernando) e le liberales (partisanos de Isabel II, filia del rege e totevia minor de etate).

Iste guerras es cognoscite como le Guerras Carlista e occasionava battalias e incidentes de 1833 (mille octo centos trenta-tres) a 1839 (mille octo centos trenta-nove), de 1855 (mille octo centos cinquanta-cinque) a 1860 (mille octo centos sexanta) e de 1872 (mille octo centos septanta-duo) a 1876 (mille octo centos cinquanta-sex). Le tertie guerra carlista esseva ganiate per le armeas liberal in 1876.

11

Le prime republica, que habeva essite establite in 1873 (mille octo centos septanta-tres), durava dece-un menses durante le quales passava per le poter quatro presidentes. Alfonso XII, filio de Isabel II, retornava como rege in 1874 (mille octo centos septanta-quatro), ma ille moriva in 1885 (mille octo centos octanta-cinque).

Durante le regentia de su marita, Maria Cristina, Espania perdeva le resto de su imperio. Per le Tractato de Paris de

1898 (mille octo centos novanta-octo), que terminava le guerra inter Espania e le Statos Unite, Espania perdeva Cuba, Puerto Rico, le Philippinas, e Guam.

In 1902 (mille octo centos e duo) Alfonso XIII ganiava le throno, ma ille esseva expellite in 1931 (mille nove centos trenta-un) a causa de haber permittite que le dictator Primo de Rivera governava Espania desde 1923 (mille octo centos vinti-tres) a 1930 (mille nove centos trenta), e a causa del fallimento del guerra de Marocco.

Le secunde republica espaniol esseva declarate in 1931 (mille nove centos trenta-un), ma illo durava solmente cinque annos a causa de del multe luctas politic durante su breve historia. Durante le periodo del republica, Espania recipeva un nove constitution e multe leges liberal.

Infelicemente, le governmento non poteva mantener se forte, e in 1936 (mille nove centos trenta-sex) cominciava le Guerra Civil. Post multe luctas sanguinari, le general Francisco Franco vinceva le fortias del Republica e establiva un dictatura in 1939 (mille nove centos trenta-nove), que durava usque su morte in 1975 (mille nove centos septanta-cinque).

Le monarchia constitutional

Le governmento actual de Espania es un monarchia constitutional. In 1969 (mille nove centos sexanta-nove) Franco

e le Cortes (le parlamento) nominava como futur rege e chef de stato le prince Juan Carlos, granfilio de Alfonso XIII, qui ganiava le throno in 1975.

Le prime prime ministro del pais esseva Felipe González Márquez, secretario general del partito socialista espaniol. In 1985 (mille nove centos octanta-cinque) on approbava le admission de Espania al Communitate Economic Europee.

Notas sur le litteratura espaniol

Le origines del litteratura espaniol e le epocha medieval

Desde le epochas vetule, Espania ha essite ben representate in le litteratura mundial. Le origines del litteratura espaniol pote trovar se in parve cantos lyric popular que data del dece-prime seculo. Iste cantos, appellate “jarchas”, esseva sribite in le dialecto espaniol mozarabe e representa le prime manifestation de lo que esserea plus tarde le typo de lyrica traditional espaniol, le villancico.

Le “Poema de mio Cid” es le plus vetule e le melior exemplo del poesia epic espaniol. Iste obra narra le prodesa del heroe national espaniol, Rodrigo Diaz de Vivar, e se divide in tres partes o “cantares” sur tres epochas distincte de su vita. Le poema, de un autor anonyme, esseva compo-nite verso le anno 1140 (dece-un mille quaranta).

Alfonso X, le Sage, (1221-1284) es le figura le plus pro-minente del litteratura espaniol. Sub su regno le litteratura finalmente acquireva prestigio official. Ultra scriber diverse obras in prosa e in verso, ille reuniva in su corte le homines le plus culte del epocha pro studiar, traducere, e scriber textos in distincte areas, desde le historia usque le astrono-mia. Le espanioles debe a Alfonso “Las siete partidas”, un vaste collection de leges e costumes que reflecte le societate del epocha.

In le dece-quarte seculo comenciava a apparer le libros de cavalleria que esseva popular usque le fin del dece-septe seculo. Illos se characterisava per lor idealismo sentimental, lor atmospha lyric, e le aventuras supernatural de lor heroes.

In le dece-quinte seculo comenciava un renovation del poesia. Le romances, poemas narrative epic-lyric, que se cantava, habeva lor origine in ille seculo e ha supervivite usque hodie. Illos narra themas heroic, historic, o lyric, e on considera que illos reflecte le anima e le tradition de tote le populo espaniol.

Jorge Manrique (1440-1479) es famose a causa de su “Coplas”, un poema scribite pro honorar le morte de su patre. On lo considera possibilmente le melior obra de poesia lyric scribite durante le periodo medieval. Illo esseva traducite al anglese, in verso, per le poeta statounitese Henry Wadsworth Longfellow (1807-1882)

15

Antonio de Nebrija (1441-1522) es cognoscite a causa de haber scribite le prime grammatica espaniol, publicate in 1492 (mille quatro centos noventa-duo). Illo esseva le prime grammatica scribite sur un lingua moderne.

Le “Siglo de Oro”

Le Siglo de Oro (Seculo de Auro) es le epocha le plus gloriose del litteratura espaniol. In iste periodo de quasi duo

seculos viveva le autores considerate como le classicos de un importantia fundamental. Illo comencia durante le prime medietate del dece-sexte seculo e termina verso le fin del dece-septime seculo, con le morte de Calderón de la Barca.

Garcilaso de la Vega (1501-1536), un soldato e un poeta, esseva un ver representante del Renascentia. Ille introduceva in Espania nove formas de poesia lyric e popularisava le uso de sonettos. Con Garcilaso comencia le litteratura espaniol moderne.

In le dece-sexte seculo surge le romance picaresc, un genere de narration litterari realista e satiric. Iste romances describe le aventuras de un “pícaro”, un persona sin radices qui es le servo de diverse magistros. Ille acquire sovente nove magistros e viagia a nove citates, e ille debe fraudar pro poter viver. Le prime e le plus typic del romances picaresc es le “Lazarillo de Tormes”, scribite per un autor anonyme que appareva in 1554 (mille cinque centos cinquanta-quatro).

Cervantes

On cognosce Miguel de Cervantes Saavedra (1547-1616) in omne le mundo como le autor de “Don Quijote de la Mancha”, un del libros le plus legite in quasi omne le linguas del mundo. In su annos juvene, Cervantes se distingueva como soldato in le battalia de Lepanto, in le qual ille luctava con-

tra le musulmanes de Turchia e perdeva le uso de su brachio sinistre.

Su vita personal esseva un serie de fiascos. Ille passava cinque annos como prisionero de piratas turc. Ille tunc habeva mal fortuna in le commercio e passava etiam major tempore in le prision. Ille anque non habeva successo in su matrimonio. Como autor Cervantes produceva poesias, romances, obras de theatro, e un collection de dece duo romances assatis breve, le “Novelas ejemplares”.

In 1605 (mille sex centos sexanta-cinque) ille publicava le prime parte de su obra le plus importante, “El ingenioso hidalgo don Quijote de la Mancha”. In 1615 (mille sex centos dece-cinque) appareva le secunde parte. Le libro narra le aventuras de un homine assatis vetule qui se imagina cavallero e parti con su cavallo, Rocinante, pro cercar aventuras e combatter le injustitias del mundo, ma sin successo.

17

Ille viagia in le differente partes de Espania con su scutero, Sancho Panza, un paisano ignorante ma con multe senso commun.

Iste libro, que Cervantes scribeva pro derider le libros de cavalleria, es plen de episodios ridicule. Ma ultra le humorismo del aventuras, il ha in iste obra un base philosophic, le conflicto inter le idealismo e le materialismo. Desde le die de su publication, le libro habeva un successo tremende que

mesmo nunc non ha diminuite.

Francisco de Quevedo (1580-1645) esseva un autor satiric per excellentia in le litteratura espaniol. “Los Sueños” (Le sonios), un serie de narrationes, es su obra le plus famose in prosa. Ille anque scribeva un grande romance picaresc, “La vida del Buscón”, e ille dava al mundo un tresor de poesia lyric.

Lope de Vega (1562-1635) esseva un ver “monstro del natura”, secundo Cervantes a causa de su grande production litterari. Ille scribeva omne classe de obras, ma su fama se debe plus a su obras dramatic, inter le quales il ha plus que mille comedias, omnes in verso.

On ha dicite que Lope de Vega es le patre del comedia moderne e le creator del theatro national espaniol. Ille explicava su theoria e technica de scriber comedias, affirmante que le theatro es un representation del vita e que le dramaturgo debe haber libertate total quando ille scribe. Su obras le plus famose investiga le natura del historia de Espania e del dignitate human. On pote mencionar inter istes “funteovejuna” e “Peribáñez y el comendador de Ocaña”. In iste duo obras, le gente del populo lucha contra le injusticias del nobiles.

Juan Ruiz de Alarcón nasceva in Mexico de patres espaniol. Ille scribeva plus que vinti obras theatral in le quales ille castigava le vitio e laudava le virtute. Inter su obras

principal on debe mencionar “Las paredes oyen”, contra le calumnia, e “La verdad sospecho”, contra le mentita.

Tirso de Molina (1584-1648) esseva un del plus grande dramaturgos espaniol. Su ver nomine esseva Fray Gabriel Téllez. Ille es famose pro haber create le personage de Don Juan in su drama “El burlador de Sevilla”. Desde le epocha de Tirso, le figura de don Juan ha inspirate multe autores in diverse pais. In le musica, pro exemplo, le grande compositor Mozart usava le personage de don Juan in su opera “Don Giovanni”.

Pedro Calderón de la Barca esseva le ultime del grande dramaturgos del Seculo de Auro. Le thema principal de su obras es le honor. Su duo obras principal es “El alcalde de Zalamea” e “La vida es sueño”. In le prime obra, un homine del populo eligite burgomaestro manda que on occide un nobile pro vengiar le honor de su filia. Le secunde contine ideas philosophic profunde sur le sonios e le realitate.

Le seculos dece-octo e dece-nove

In le dece-octave seculo il habeva pauc production litterari de valor in Espania. Le major parte del obras publicate in ille epocha esseva imitationes in espaniol de autores francese. In 1713 (mille septe centos dece-tres) se establiva le Real Academia de la Lengua Española (Regal Academia del Lingua Espaniol), cuje scopo esseva mantener le puritate del

espaniol.

In 1833 (mille octo centos trenta-tres), al morte de Fernando VII, retornava al pais multe espanioles qui haveva quitate le pais durante su regno. Omne iste gente portava con se le ideas liberal que illes haveva apprendite in altere pais. Assi comenciava in Espania le romanticismo, un movimento litterari que exaltava le individuo, su ideas, e su sentimientos, sin preoccupar se con le regulas litterari classic del seculo dece e octo.

Ángel Saavedra, Duque de Rivas, (1791-1865) scribeva “Don Álvaro o la fuerza del sino”, un drama romantic que plus tarde inspirava “La forza del destino” del compositor italian Giuseppe Verdi.

José de Espronceda (1808-1842) esseva un poeta romantic, cuje obras principal es “El estudiante de Salamanca” e “Canto a Teresa”. On le ha comparate, in su vita e in su obra, con le poeta anglese Lord Byron (1788-1824).

Mariano José de Larra (1809-1837) esseva un essayista e critico importante. Ille scribeva sub diverse pseudonymos (“Figaro” inter alteres) un collection de “Artículos de costumbres”, que es un satira sur le maniera de viver de su epocha.

José Zorrilla (1817-1893) scribeva “Don Juan Tenorio”, un drama basate in le thema de don Juan, ma desde un perspectiva romantic. Post su publication, iste drama sempre

ha essite popular e se representa usque hodie annualmente le “Día de los Difuntos”, que se celebra le 2 de novembre.

Gustavo Adolfo Bécquer (1836-1870) scribeva “Rimas”, un collection de alcun septanta poesias lyric, alicunes del quales es popularissime.

Le romanticismo esseva sequite per un movimento litterari appellate realismo, cuje intention esseva representar le “realitate” sin idealisar lo. Le romance del dece-nove seculo se characterisa per su realismo e su regionalismo. Multe autores scribeva sur le region ubi illes haveva nascite, lor “patria parve”.

Fernán Caballero es le pseudonymo de Cecilia Böhl de Faber (1796-1877). Iste autora initiava le romance *costumbrista* in Espania. Illa describeva le costumes de su epocha e de su region, Andalusia, in un stilo simple e natural. Su obra principal es “La Gaviota”.

21

Le romances de Juan Valera (1824-1905) es un vision poetic del vita in Andalusia. A ille interessava le psychologia de su personages, e su obra le plus famose, “Pepita Jiménez”, es un studio psychologic sur le vita religiose.

Benito Pérez Galdós (1843-1920) esseva le romancero espaniol le plus importante del dece-nove seculo. Durante su vita, iste prodigio litterari produceva un immense collection de obras. Ille esseva liberal e un critico violente del intolerantia religiose e del injustitia social. Inter su obras on

debe mencionar le romance “Doña Perfecta”, contra le intolerantia religiose, e le “Episodios Nacionales”, un serie de plus que sexanta narrationes historic sur le Espania del dece-none seculo.

Emilia Pardo Bazán (1852-1921) introduceva le naturalismo in Espania e establiva contacto inter le vita litterari europeae e espaniol. Illa scribeva sur su region, Galicia. Su romances principal es “Los pazos de Ulloa” e “La madre naturaleza”.

Armando Palacio Valdés (1853-1938) esseva un romancero multo popular. Ille scribeva “La hermana San Sulpicio”, sur le region de Andalusia e “José” sur le piscatores de Asturias.

Vicente Blasco Ibáñez esseva multo popular non solmente in Espania ma anque in multe altere paisas del mundo. Su obra principal es “La barraca”, que describe le vita del paisanos de Valencia. Ille anque scribeva “Sangre y arena”, sur le corrida de tauros, e “Los cuatro jinetes del Apocalipsis”, que explora le destruction causate per le Prime Guerra Mundial. Ille esseva un grande defensor del ideas republican e del libertate del individuo confrontate con le potentia del stato e esseva multe vices in le carcere a causa de su ideas politic.

La “generación del ‘98” usque nostre dies

Como resultato del guerra de 1898 (mille octo centos

novanta-octo) contra le Statos Unite, Espania perdeva quasi omne lo que remaneva de su imperio colonial. A causa de iste disastro, un gruppo de intellectuales juvene espaniol comenciava a examinar le stato cultural e spiritual de lor pais intra le mundo moderne. Hodie on cognosce iste autores como le “Generación del noventa y ocho”. Illes fundava le “Escuela Libre de Enseñanza”, un centro de ideas liberal.

Francisco Giner de los Ríos (1839-1915) esseva un philosopho, professor, e le grande educator del intellectuales espaniol de su epocha. Su influencia pote notar se in le autores del “Generación del noventa y ocho”. Ille fundava le Escuela Libre de Enseñanza, un centro de ideas liberal.

Miguel de Unamuno (1864-1936) es le figura dominante del “Generación del noventa y ocho”, e su influencia continua a esser importante. Ille esseva un philosopho, critico, poeta, e novellista. Su characteristic principal es le passion e le violentia con le qual ille se revela a su lectores. Su essayo le plus cognoscite es “Del sentimiento trágico de la vida”, que explora un de su temas favorite, le abysso que existe inter le fide e le ration, inter le falta de fide e le desiro de immortalitate.

Ramón del Valle-Inclán (1866-1936) esseva famosse a causa del ricchezza de su language. Su prosa quasi arriva al nivello de poesia. Inter su obras on debe mencionar le quatro “Sonatas” del primavera, del estate, del autumn, e del

hiberno, e le romance “Tirano Banderas”.

In le theatro, Jacinto Benavente (1866-1954) es un nomine ben cognoscite. Iste dramaturgo ganiava le Premio Nobel de litteratura in 1922 (mille nove centos vinti-duo). Su obras le plus importante es “La malquerida” e “Los intereses creados”.

Ramón Menéndez Pidal (1869-1968) esseva un erudito multo importante del Espania del vintesimo seculo. Ille publicava studios importante sur le lingua e le litteratura medieval de Espania, inter illos “Los orígenes del español”, “El romancero español”, e “La España del Cid”.

Pío Baroja (1872-1956) esseva forsan le romancero principal del “Generación del noventa y ocho”. In su romances il ha multe fortia e action. Duo del plus importante es “El Árbol de la ciencia” y “Camino de perfección”. Le prime on considera un romance autobiographic, in le qual le autor expone su ideas inconformista e le problemas social de su epocha.

José Martínez Ruiz (cognoscite como “Azorín”) scribeva essays e romances. In su obras ille comparava le Espania vetule con le moderne in un stilo multo simple e natural. Inter su obras principal on debe mencionar “La voluntad”, “Castilla”, e “Los valores literarios”. On le considera le critico litterari le plus importante del “Generation del noventa y ocho”.

Antonio Machado (1875-1939) esseva un del melior poetas del vintesimo seculo e anque un del plus amate e respectate. Su poemas es breve, ma lor themas es de un importantia fundamental. Ille introduceva le modernismo de Rubén Darío in le poesia espaniol ma sin un influencia complete de iste stilo. Su obra “Campos de Castilla” ha como thema le paisage auster de su pais.

Gregorio Martínez Sierra (1881-1947) habeva successo in su creation de notabile personages feminin in su obras dramatic. Le plus cognoscite es “Canción de cuna”. Ille anque scribeva le texto sur le qual de Falla componeva su ballet “El amor brujo”.

José Ortega y Gasset (1883-1955) esseva un philosopho e essayista qui voleva identificar le valores spiritual del tradition espaniol. On le considera le magistro de un tote generation de autores espaniol e hispanoamerican. Duo de su obras principal es “La rebelión de las masas” y “Meditaciones del Quijote”.

Le epocha del Guerra Civil in Espania afficeva tanto le litteratura como le vita quotidian del espanioles. Multe autores opponeva le dictatura que Franco establiva al terminar del guerra, e illes quitava le pais pro trovar un vita melior. Alteres esseva incarcerate o condemnate al morte.

Juan Ramón Jiménez (1881-1958), un magistro del modernismo, viveva in Puerto Rico quando ille ganiava le

Premio Nobel de Litteratura in 1956 (mille nove centos cinquanta-sex). Ultra diverse collectiones de poesias, ille anque scribeva libros in prosa. De istos le plus cognoscite es “Platero y yo”, que describe le memorias de su juventute.

Frederico García Lorca esseva un notabile poeta y dramaturgo andaluse qui scribeva in forma dramatic sur themas folkloric e traditional. Le themas de su theatro es in grande parte le passiones human. Inter su obras on debe mencionar le dramas “Bodas de sangre” e “La casa de Bernarda Alba” e le poemas de su “Romancero gitano”. García Lorca moriva in circumstantias tragic durante le Guerra Civil de Espania.

Jorge Guillén es le poeta del “poesia pur” – in altere parolas, poesia que manca anecdotas e que es construite de conceptos e abstracciones. Usque 1957 (mille nove centos cinquanta-septe) ille esseva le autor de un sol libro, “Cántico”, que primo se publicava in 1928 (mille nove centos vinti-octo) e finalmente includeva 500 poemas in su quinte edition. Su ultime collection de poemas, publicate in 1981 (mille nove centos octanta-un), se titula “Final”. Ille inseniava in multe universitates, inter illos Harvard e Wellesley College in le Statos Unite.

Vicente Aleixandre (1898-1984) esseva un essayista e poeta qui recipiva le Premio Nobel de Litteratura in 1977 (mille nove centos septanta-septe). In su essayo “Los en-

cuentros”, le autor usa parolas pro pinger portraits del grande figuras litterari que ille cognosceva. Su obra poetic es surrealista e neoromantic simultaneamente; le thema central es le autor in su duple aspecto del fortia destructive e le illusion del vita. Inter iste obra poetic se distingue “la destrucción o el amor” e “Sombras del paraíso.

Alejandro Casona (1900-1965) esseva un dramaturgo qui viveva multe annos in Argentina post le Guerra Civil espaniol. Duo de su obras principal es “La dama del alba” e “Los Árboles mueren de pie”.

Ramón J. Sender (1902-1982) abandonava Espania post su guerra civil. Ille viveva in Guatemala e Mexico e vadeva finalmente al Statos Unite. On le cognosce a causa de su romances “Requiem por un campesino español”, sur su experientias in le guerra civil, “Mr. Witt en el Cantón”, “Crónica del alba”, e “En la vida de Ignacio Morel”. A causa de iste obras ille recipeva diverse premios litterari.

Le nove generationes post le guerra civil de Espania

Post le guerra civil appare in Espania un nove generation de autores. Multes de illes habeva vivite lor annos de juventute confrontante le horrores de ille guerra. Influente per illo, iste autores se ha preocupate con le problemas social e economic que Espania confrontava inmediatamente post le guerra.

Julián Marías, nascite in 1914 (mille nove centos dece-quatro) es un philosopho e un discipulo fidel de Ortega y Gasset. Ille ha facite un examination sincer e verace sur le problemas del futuro immediate de Espania in su contexto real. Ille ha inseniate in le Universitate de Madrid, in Harvard, Yale e le Universitate de California in Los Angeles. Inter su obras le plus cognoscite se trova “Historia de la filosofía”, “Introducción a la filosofía”, “Los Estados Unidos en escorzo”, e “Los españoles”.

Camilo José Cela es forsan le plus famose del romanceros del Espania contemporanee. Ille es un magistro del language e possede un humor de tono deridente. Su romance “La familia de Pascual Duarte” lamenta le manco de dignitate personal que se notava in Espania immediatemente post su guerra civil. Con iste obra, cruel e dur, se inicia un movimiento in le romance appellate “tremendismo”. Cela anque scribeva, inter altere romances, “La colmena” e “Camilo, 1936”.

Antonio Buero Vallejo, nascite in 1916 (mille nove centos dece-sex), scribeva obras dramatic que dava dignitate al theatro espaniol e lo modernisava. Ille essaya a invader le realitate human e social de nostre epocha, tanto de Espania como del resto del mundo. Su obras le plus famose include “Las meninas”, “En la ardiente oscuridad”, e “Historia de una escalera”.

Miguel Delibes, nascite in 1920 (mille nove centos vinti), es un novellista con un stilo sobrie e sincer qui ha pingite le realitate del societate espaniol del periodo immediateamente post le guerra civil, specialmente del homine humile. Inter su romances plus cognoscite se trova “El camino”, “Diario de un cazador”, e “Las ratas”.

Carmen Laforet, nascite in 1920 (mille nove centos vinti), causava un grande commotion con le publication de su romance “Nada” in 1946 (mille nove centos quaranta-sex). Le thema de iste obra es le vacuo spiritual de Espania in le epocha post le guerra e ganiava pro illa un premio litterari. Plus tarde illa ganiava altere premios e ha publicate, inter altere obras, le romance “La isla y los demonios” e “La mujer nueva”.

José Hierro, nascite in 1922 (mille nove centos vinti-duo), es un del poetas le plus distinguite de su epocha a causa de haber create un poesia profunde, human, e passionante con un minimo de imagines. Su obra poetic include “Alegría”, “Cuanto sé de mí”, e “Poesía del momento”.

Ana María Matute, nascite in 1926 (mille nove centos vinti-sex) ha date al mundo un production litterari excelente. Illa porta a su contos e romances le nota distinctive de un delicate sensibilitate que revela clarmente su vision perceptive del realitate. “Fiesta al noroeste”, “Pequeño teatro”, “Los hijos muertos”, e “Primera memoria” es romances que

ganiava pro illa diverse premios national de litteratura.

Alfonso Sastre, nascite in 1926 (mille nove centos vintisex), es un dramaturgo qui scribe sur le societate con le scopo de revelar un message social a su publico. “La mordaza” e “Escuadra hacia la muerte” es duo de su obras multo ben cognoscite.

Juan Goytisolo, nascite in 1931 (mille nove centos trenta-un) es un altere romancero importante in le Espania contemporanee. In su obras “Juegos de manos”, “El circo”, “Duelo en el paraíso” e “Fiestas”, Goytisolo presenta le problemas e inquietudes difficile de su epocha.

Antonio Gala, nascite in 1937 (mille nove centos trenta-septe), es un poeta e dramaturgo qui discute themas actual del vita, a vices trans le oculos de personages historic. Inter su obras le plus cognoscite se trova “Anillos para una dama”, “Noviembre y un poco de yerba”, e “Petra regalada”.